

PARS II. DE REBUS ECCLESIASTICIS. CAPUT I. De Rebus Sacris.

Personis Ecclesiasticis, in prima Parte adumbratis, succedunt Res Ecclesiasticæ; quas, in secunda parte iusto ordine digesturi, primò de Rebus Sacris; secundo de Rebus Religiosis, seu Ecclesiis; tertio de Beneficiis Ecclesiasticis; quartò de Rebus Ecclesiæ temporalibus agentus.

SECTIO I. De Rebus Sacris in genere.

SUMMARIA.

- 1. & seqq. Rei diversa acceptiones. 5. Definitio. 6. Est ens. 7. Objectivè considerabile. 8. In ordine ad acquisitionem vel dispositionem humanam. 9. Res quædam sunt intra patrimonium. 10. Extra sunt Res communes. 11. Publicæ. 12. Universitatium. 13. Sacra, Sancta, & Religiosa. 14. & seqq. Res communes, Publicæ, Universitatium possunt aliquando fieri singularum. 16. & seqq. Notanda circa res Sacras, Sanctas, & Religiosas. 20. & seqq. Affertur alia divisio Rei in spirituales & temporales. 23. Affertur alia divisio Rei in corporalem & incorporalem. 24. Describitur Res Sacra. 25. Requiruntur...

ritur autoritas legitima, & plerumque Ecclesiastica. 26. Et deputatio ad usus pios. 27. Juxta ceremonias Ecclesiæ. 28. Res Sacra ulterior divisio in talens ab intrinseco, & ab extrinseco. 29. Item in Sacram in specie & Benedictam. 30. Notatur communis loquendi consuetudo. 31. Res Sacra non possunt ad usus profanos applicari. 32. Nec ab omnibus transferri. 33. Nec per contractus onerosos, in quibus intervenit aliquid temporale, alienari. 34. Nisi in casu extrema necessitatis. 35. Quod prius sunt execrandæ. 36. Et Res Benedicta præ consecratis expendenda. 37. & seqq. Excipiuntur contractus gratuiti.

§. I.

Quid & quotuplex sit Res?

- 1. Res in acceptione Juris diversam latitudinem habet. I. enim complectitur omne, quod non est persona arg. l. nominis 4. l. nominis 6. l. rei 23. ff. de V. S. II. denotat, quicquid non est persona vel actio arg. §. ult. Instit. de F. N. G. & C. l. omne jus 1. ff. de S. H. III. significat id, quod opponitur facto arg. l. Juris Gentium 7. §. 1. ff. de Pall. l. naturalis 5. in pr. §. 1. & 2. ff. de P. V. IV. continet universa, quæ sub pecunia non veniunt d. l. naturalis §. 1. l. rei appellatio §. in princ. ff. de V. S. 5. Secunda acceptio est præsentis argumenti, in qua describi potest Res, quòd sit ens, objectivè considerabile, in ordine ad acquisitionem vel dispositionem humanam. 6. Dixi I. ens. Quò nomine convenit Res cum Persona & Actione: quia, ut constat ex Philosophia, nihil est sub sole, quod ens transcendentiæ effugiat. 7. Dico II. objectivè considerabile. Sicut enim tam Persona quam Actio constituunt objectum Juris; sic etiam Res §. ult. Inst. de F. N. G.

& C. quatenus justitia Personis de Rebus per actiones administratur. Dixi III. in ordine ad acquisitionem vel dispositionem humanam. In quibus vocabulis relictet in primis differentia Rei, quatenus à Jurisprudencia, & ab aliis Facultatibus, confideratur. Jurisprudencia quippe, sicut ac alias Facultates, non attingit Res ex alio fine nisi in quantum ab hominibus acquiri vel de illis disponi potest. Deinde sic distinguitur Res partim à Persona, partim ab actione: nam Persona quæ talis neque acquiritur ab homine, neque de illa disponitur ab homine, saltem in utilitatem & commodum proprium, sed potius ipsa Persona acquiritur & disponitur. Actio in sua propria significatione est medium, quò vel rem acquiritur, vel circa Rem disponitur. Dividuntur Res ab Imperatore in pr. Inst. de R. D. in eas, quæ sunt extra, & intra patrimonium nostrum. Res intra patrimonium collocat, quarum proprietates & usus singulis acquiri potest, uti sunt feræ bestię, lapilli, gemmæ &c.

- mae &c. §. singularum 11. & plurib. seqq. Inst. d. t. Res extra patrimonium nostrum numerat I. Res Communes, quæ Jure Naturali sunt omnibus hominibus quoad usum communes, & quoad proprietatem nullius, uti v. g. aer, mare, aqua §. & quidem 1. d. t. II. Res Publicas, quæ sic ubi omnibus subministrant, ut tamen, sub jurisdictione certi populi sint constitutæ, quales sunt flumina & portus §. flumina 2. d. t. III. Res Universitatium, quæ quoad proprietatem ad certam communitatem pertinent, usum tamen omnibus de communitate præbent, cujusmodi sunt forum, theatrum, stadium &c. §. Universitatium 6. d. t. IV. Res nullius, quæ in nullius bonis sunt, uti sunt Sacra, quæ ritè per Pontifices DEO sunt consecrata; Religiosa, quæ per illationem humani cadaveris piæ reverentiæ sunt dedicata; Sancta, quæ speciali sanctione ab hominum violatione sunt exemptæ §. nullius 7. & seqq. d. t.

- 14. Circa hanc divisionem advertendum est I. Res Communes, Publicas, & Universitatium, in sensu composito, quàm diu manent tales, extra patrimonium collocari; non enim ambigere licet, quin possint in sensu diviso, quando videlicet desinunt esse tales, patrimonium nostrum tam quoad proprietatem quàm quoad usum incorporari: quemadmodum & mare domini capax, ac de facto per occupationem quarundam Gentium dominio subiectum est, ut solide demonstrat Clariss. D. Franz ad lib. 2. Inst. tit. 1. g. l. n. 1. & 2. & flumina cum portibus per sepe Regalibus Principum adscribuntur, ut constat ex tit. 56. Fend. 2. & docet Stryck in usu mod. Pandect. ad tit. de Rerum divis. §. 10. & 15. & theatra, stadia, aliaque Res Universitatium, accedente communitatis assensu, privatis plenissimò jure acquiri possunt per ea, quæ habet Miller ad Struv. ad cit. tit. ff. exercit. 3. th. 77. lit. b. Reperantur dicta in Lib. I. rr. 2. cap. 4. à n. 9. 16. Advertendum est II. Res Sacras, ex dicendis in seq. consecrari per Pontifices, sed aliter, quàm apud Ethnicos; similiter Res Religiosas non fieri auctoritate privata & profanâ, sed publicâ & Ecclesiasticâ; nec illas duntaxat Religiosas apud Christianos dici, quæ per illationem cadaveris piæ reverentiæ sunt dedicate; sed etiam quæ auctoritate Ecclesiastica Divino cultui vel piis usibus sunt destinatae per cap. ad hoc 4. de Religiosis. Dom. rursus Res Sanctas, quarum prolixum catalogum exhibet D. Franz cit. l. n. 13. & 2. seqq. hodiernis equidem moribus non esse abolitas, in Jure Canonico autem per sepe cum Rebus Sacris identificari. arg. v. t. de Reliquiis & Venerat. Sanctorum. Advertendum est III. quando dicitur, Res Sacras, Sanctas, & Religiosas nullius esse, id non in sensu absoluto intelligi debere, sed in sensu accommodo, quatenus vel hominum laicorum commercio sunt exemptæ; vel illos contractus, in quibus, ob interventum rei temporalis, est periculum simoniæ, aspernantur; vel usus & actus profanos respuunt, secundum explicationem in §. 3. adfruentandam. Præter superiorem divisionem Imperatoris potest Res ulterius dividi in spirituales & temporales. Res spiritualis vel est ab intrinseco talis, puta quòd à causa supernaturali immediate producat, vel ad finem supernaturalem immediate tendat, uti sunt Sacramenta, Gratia gratum faciens & gratis data, character Sacramentalis &c. vel ab extrinseco talis, quatenus ex natura sua est aliquid temporale, sed cum spirituali connectitur vel accedenter uti est Ecclesiæ, Altare, Calix; vel concomitanter, uti est labor in administratione Sacramentorum; vel consequenter, uti est beneficium Ecclesiasticum, in quo jus percipiendi fructus oritur ex ministerio spirituali. Res temporalis est, quæ tota quantâ à causa naturali producta, & ad finem temporalem proximè est ordinata; cujus generis sunt prædia, fructus, & redditus beneficiales, ad sustentationem Personarum Ecclesiasticarum ordinati. Præterea Res alia dicitur corporalis, quæ mirum in sensus externos incurrit, cujus classis sunt Tempora, Cæmeteria, Fundi, &c. Alia dicitur incorporalis, quæ non cadit sub sensum, è cujus sorte reputantur Jura, Obligationes, Nomina &c.

§. II.

Quid & quotuplex sit Res Sacra?

- 24. Res Sacra describi potest, quòd sit Res, auctoritate legitimâ Divinis aut piis usibus ritè dedicata. 25. Dixi I. auctoritate legitimâ. Hoc enim verò primum ac proprium est quilibet Rei Sacrae, ut auctoritate legitimâ consecratur. Et quidem nonnullæ consecrantur ab ipsomet DEO, personis Ecclesiasticis nudum ministerium exhibentibus, uti sunt Sacramenta; aliæ consecrantur principaliter ab hominibus, non quidem secularibus (Res enim auctoritate profanâ sacras fieri non posse, docemur ex ipso Jure Civili in §. Sacra 8. Inst. ubi Harprecht num. 1. l. in tantum 6. §. 3. l. sacra 9. in pr. ff. de Rerum divis.) sed Ecclesiasticis; è quibus plura SCHMIEB JURISPR. CAN. CIV. TOM. II.

rimas consecrationes de Jure Communi solus Episcopus; aliquas etiam Prælati & Sacerdotes alii perficiunt, uti patet ex Lib. I. tract. 4. cap. 2. per tot. quibusque conferri potest Illustriss. Vincentius Petra commentar. Apostolicar. tom. 3. pag. 162. & seqq. Dixi II. Divinis aut piis usibus. Extrahuntur nempe Res Sacrae ex numero & censu Rerum illarum, quæ profanas, & temporales, aut mundanis usibus inferviunt; nec aliter applicari vel usurpari possunt, quàm ad cultum DEI, venerationem Sanctorum, aut usus pios & Religiosos cap. semel 51. de Reg. ff. in 6. Sylvestri in V. Benedictio n. 7. Dixi III. ritè dedicata, hoc est, juxta ceremonias,

monias, formam, ac ritum, ab Ecclesia in Rituali & Pontificali præscriptum. Ut enim rebus consecratis maior sit reverentia, varios ritus Ecclesia pro consecratione instituit, non æmulata superstitionem Gentilium, uti Satorum omnium turbatores hæretici falsò comminiscuntur, sed Legem Veterem, tum scriptam, tum non-scriptam imitata, de qua inspicendi sunt SS. paginæ Genes. 28. Exodi 40. Numeror. 7. & legendum cap. tabernaculum 2. de Consecrat. Dist. 1. Gonzalez ad cap. ad hæc 1. de Consecrat. Eccles. n. 13.

28 Dividitur Res Sacra I. sicuti spiritualis in Sacram ab intrinseco, & ab extrinseco. Sacra ab intrinseco sunt Sacramenta, quibus subaptè natura inest consecratio. Sacra Res ab extrinseco sunt, quibus consecratio per accidens & extrinsecus advenit.

29 II. dividitur in Sacram in specie, & Benedictam. Sacra in specie dicitur, quæ adhibita unctioe seu olei sacri admixtione peragitur.

§. III.

Quid Juris sit circa Res Sacras?

31 **C**irca Res Sacras sequentia sunt notanda I. ad usum pium & Religiosum, ad quem destinatae sunt, applicari, nec vanis & profanis actionibus inservire debent juxta cap. ligna 38. cum 6. seqq. cit. Dist. 1. de Consecrat. cap. ligna 4. de Religios. dom.

32 II. cum omni reverentia & decencia tractari, nec à quibusvis hominibus, sed Ecclesiasticis attingi debent, præsertim si Vasa Sacra sint, ad Altaris ministerium proximè ordinata cap. in sancta 41. & seq. d. Dist. Sylvester d. l. num. 8. Gavant. ad rubricas 33 p. 5.

33 III. sunt quidem in dominio illius Ecclesie, cujus exornandæ vel instruendæ causâ donatæ, legatæ, vel constructæ sunt. arg. cap. Augustino 2. XII. q. 2. cap. quisquis 21. §. sacrilegium XVII. q. 4. attainet per contractus onerosos, in quibus ex altera parte pro Re Sacra temporale quid redditur, absque simoniaca labe distrahi non possunt cap. si quis 7. cap. Salvator 8. cap. Res Ecclesie 12. cap. altare 14. l. q. 3.

34 Excipitur casus extremæ necessitatis per cap. nullus 1. de Pignor. quando vel Ecclesia sic premitur ære alieno, ut res aliæ non suppetant, quàm Sacræ cap. ea quæ 2. §. præterea X. q. 2. vel captivi ex injuria carceris detentione aliavè custodia sunt redimendi cap. aurum 70. XII. q. 2. vel pauperibus, ne fame pereant, succurrendum est d. cap. aurum & cap. gloria seq. Latè Covarruv. Var. Resolus. lib. 2. cap. 16. num. 8. & seq. Gonzalez in cit. cap. nullus 1. §. num. 9. & seqq. Debent tamen ejusmodi

Benedicta nuncupatur, quæ vel solis verbis, vel saltem absque unctioe perficitur. Sylvester cit. V. Benedictio n. 1.

In communi a 30 tem loquendi more Res promiscuè dicitur Sacra & Benedicta, sicut & Consecratio & Benedictio pro eodem sumitur, tum in Jure Communi, uti constat ex cap. alienationes 37. XII. q. 2. cap. Ecclesias 13. cap. Alteria 32. cap. Altaris palla 39. cum Summario cap. in sancta 41. cap. vestimenta 42. cap. consulto 46. de Consecrat. Dist. 1. tum in Pontificali Romano de Ecclesia Dedicatioe seu Consecratione; de Cæmeterii Benedictioe; de Patena & Calicis Consecratione; de Benedictioe Campana &c. tum apud Authores, & quibus videri possunt Piaficus in praxi Episcop. p. 1. cap. 5. sub n. 9. Barbaro de offic. & por. Episc. alleg. 14. n. 46. Tamburin. de Jure Abb. tom. 1. disp. 32. per tot. Reverendiss. D. Joannes Clericus de Sacrif. Missa decis. 42. n. 71. Nicolius & Garuffius in Flocculis V. Abbas n. 5. & sub n. 13. §. reliqua Pontificalia &c.

§. III.

Quid Juris sit circa Res Sacras?

Res, in laicos quoad dominium vel usum transferendæ, prius infringi, constari, vel ita destrui, ut forma consecrationis moraliter loquendo non amplius ipsis inesse credatur d. cap. aurum in fin. Sylvester in V. Benedictio n. 8. Gonzalez d. l. n. 11. Deinde habenda 36 est distinctio inter Res Consecratas in specie & Benedictas: hæc scilicet, cum minus de consecratione videantur habere, præ illis distrahantur, oportet. Covarruv. cit. loc. num. 8.

Dixi: per contractus onerosos, in quibus ex altera parte pro Re Sacra temporale quid redditur. Nam in primis per contractus & conventiones gratuitas, puta donationem, precarium, commodatum, depositum &c. Res Sacras in alios, servatis servandis, transferre, sub conditione, ut præcisè ad usus pios applicentur, cum nulla committatur irreverentia, non est prohibuitum. Pirhing ad tit. de Reb. Ecclesie non alienand. n. 18.

Deinde contractum per 38 mutationis, quâ una Res Sacra pro alia, v. g. Calix pro alio Calice vel Ciborio commutatur, præsertim si Res Sacræ jam sint vetustæ aut informes, valere, docet P. Engel ad eund. tit. n. 5. potestque id probari ex cap. ad questiones 6. cum 2. seqq. de Reb. permutat. Imò 39 cit. P. Engel ad tit. de Simonia num. 17. tradit, absque simonia vendi posse materiam Rei Consecratæ, quanti valeret, si consecrata non esset; de quo puncto redibit sermo, quando in Lib. V. de simonia differemus.

SECTIO II.

De Sacramentis.

SUMMARIA.

- 40. Agitur de Sacramentis. 41. Definuntur Sacramentum. 42. Est signum visibile. 43. In-

44. sunt vel vivorum, vel mortuorum. 47. & seqq. iterabilia, & non-iterabilia. 50. Explicantur Sacramentalia. 51. Baptismus est Janna Sacramentorum. 52. & seq. Presbyter, non-baptizatus, non potest alius Ordinis valide exorcere. 54. Describitur baptizatus. 55. Illius materia. 56. Forma. 57. & seq. Minister. 59. Effectus. 60. & seqq. Disquiruntur, utrum infidelium liberi contra voluntatem parentum baptizari valeant? 64. Describitur Pœnitentia. 65. Aliquando præcipitur à Jure Divino; interdum à Jure humano. 66. & seq. Illius materia. 68. Forma. 69. Officium Confessorii. 70. Sacramentalia. 71. Effectus. 72. Describitur Eucharistia. 73. Illius materia. 74. Forma. 75. Effectus. 76. & seqq. Diligentè & devotè in Ecclesia asserturi debet. 80. Non ta-

men in omnibus Ecclesiis eam habere licet. 81. Lampas coram hoc Sacramento accendenda. 82. & seq. Quædam à fidelibus sit sumendum? 84. Sacrificium Missæ deprædicatur. 85. Debet offerri à Parochis & aliis Beneficiatis. 86. Nec non & aliis Sacerdotibus. 87. Antiquitus licebat sapius in die celebrare. 88. Hodie tantum in Navitate Domini. 89. Utrum Parochi pro suis parochianis teneantur offerre Missam? 90. & seqq. Utrum caseri Beneficiati pro suo fundatore? 94. Assignatur tempus & locus Missæ. 95. Minister principalis. 96. Et minus principalis. 97. De alius remissivè. 98. Notatio Extrema Unctionis. 99. Descripio. 100. & seqq. Illius materia proxima. 103. & seq. Remota. 105. Forma. 106. Effectus. 107. & seq. Subjektivum. 109. Auctor. 110. De alius Sacramentis remissivè.

§. I.

De Sacramentis in genere.

40 **I**nter Res Sacras ex n. 28. præcellunt Sacramenta, quorum essentiam, proprietates, & effectus penitus investigare, cum potius ad Theologos quam Jureperitos spectet, ad illos Lectorem, plura sciendi cupidum, remissum volumus, pauca duntaxat, quæ ad forum Ecclesiasticum scitu magis necessaria videntur, commemoraturi.

41 Sciendum est itaque, Sacramentum, genericè consideratum, esse signum visibile invisibilis gratiæ, ad nostram justificationem Divinitus institutum.

42 Dixi I. signum visibile. Nam, quia homo corporeus est, Sacramenta per symbola & signa corporea seu visibilia conferuntur, ita ut materia tam proxima quàm remota sit res externa vel actio sensibilis; forma autem sint verba, significativa effectus & operationis Sacramentalis, ex intentione Ministræ ad materiam applicatæ; ad mentem Concilii Florentini, in Decreto §. quinto definitis: omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus, tanquam materiâ; verbis, tanquam formâ; & personâ Ministræ, conferenti in Sacramentum cum intentione faciendæ, quod facit Ecclesia.

43 Dixi II. invisibilis gratiæ. Effectus namque cujuslibet Sacramenti est gratia sanctificans, vi ipsius operis, seu, ut Scholæ Theologorum loquuntur, ex opere operato in anima recipientis invisibiliter producta. Trident. sess. 7. de Sacram. in gen. can. 6. & 8.

44 Dixi III. ad nostram justificationem. Sunt enim Sacramenta salutiferi fontes, & quibus spiritualem vitam gratiæ in præsentia, & vitam gloriæ in futuro haurimus.

45 Dixi IV. Divinitus institutum. Quia licet loquuntur, aut tentent, ac Sacramenta ab alio, quàm DEO ter Optimo Max. instituta esse, opinatur aut asserit, fatali errore obsecutus, & anathemati subjectus est. Trid. d. sess. 7. can. 1.

46 Ex his I. quædam dicuntur Sacramenta vivorum, quæ per se loquendo conferunt gratiam secundam seu augmentum gratiæ, in homine spiritualiter vivente præexistentis; quædam

dicuntur mortuorum, ac conferunt gratiam primam homini, spiritualiter per peccatum mortuo. Posterioris generis sunt Sacramentum Baptismi & Pœnitentiæ; prioris generis sunt reliqua.

II. Nonnulla ex Sacramentis sunt iterabilia, quæ scilicet characterem non imprimunt; alia sunt initerabilia; que nempe characterem imprimunt. Ad secundam classem revocantur Sacramenta Baptismi, Confirmationis, & Ordinis; ad primam cætera Sacramenta reducuntur. Ratiò, cur Baptismus, Confirmatio, & Ordo characterem imprimant, ea redditur, quòd homo Christianus per Baptismum in servum, & domesticum, per Confirmationem in Militem, per Ordinem in Ministrum Christi, signò quodam invisibili, animæ impressò, inauguretur. P. Engel ad tit. de Sacram. non iter and. num. 2. Clariss. D. P. Alanus Pfeiffer de Characterè Sacramentali p. 1. quest. 1.

§. I. Si proinde Sacramentum initerabile, sit validè semel collatum, sine sacrilegio non potest reiterari per textum in cap. pastoralis 1. & seqq. de Sacrament. non iterand. Et, si quidpiam in illius collatione sit omissum, quod essentiam Sacramenti non concernit, id caute dicitur suppleendum esse, sed sine animò, quidpiam circa essentiam immutandi ad. textum. Reperantur dicta in Lib. I. tit. 4. cap. 3. an. 5.

Sacramentis affinia sunt Sacramentalia; ad peccatorum venialium deletionem in Ecclesia salubriter instituta, si ex parte utentis eorum deestatio, explicita vel implicita, concurrat. Clericatus de Sacrament. in gen. decis. 20. n. 3. Comprehenduntur illa tritissimò versu: orans, tinctus, edens, confessus, dans, benedicens. Per orationem denotatur præcipuè dominica per cap. de quotidianis 20. de Pœnitent. Dist. 3. Per tincturam significatur aqua lustralis seu benedictæ aspersio per cap. aquam 20. de Consecrat. Dist. 3. Per esum intelligitur commestio esculentorum, panis, ovorum, & aliorum, ab Ecclesia benedictorum, uti colligitur ex Rit. Rom. sub rubr. Benedictiones esculentorum.

lentorum. Per confessionem representatur generalis, in Missa vel Horis Canonis fieri solita per textum D. Luca 18. v. 14. Per dansem seu dationem demonstratur elemosyna per cap. quamobrem 68. cap. medicina 76. cap. me-

dicamentum 77. de Panis. Dist. 1. Per benedictionem aut venit Episcopalis per textum in cap. dictum est 96. l. 9. s. 1. aut etiam Sacerdotalis, in die Cinerum & Palmatum aut alias adhibita. Clericat. cit. l. n. 1.

§. II.

De Sacramento Baptismi.

51 PRIMUM ex Sacramentis, imò omnium Sacramentorum janua est Baptismus, ante cuius susceptionem nullum Sacramentum valide conferri potest cap. si quis 59. cap. si Presbyter 60. l. 1. quæst. 1. cap. majores 3. in pr. de Baptismo 2. cap. ult. de Presbytero non baptiz. & si Ordines inclusive cum Sacerdotio antea fuerint recepti, actus Ordinis à Presbytero non baptizato, exerciti. penitus rit nulli, tamen si communis error accesserit, per ea, quæ tradita sunt in Lib. II. tract. 1. cap. 7. à n. 25. Abbas in cap. Apostolicam 2. d. 1. n. 1. Barbosa ibid. n. 2. P. Engel ad emend. tit. n. 3. P. Pirhing ibid. n. 2. Clariss. P. Schmalzgrueber n. 7. qui etiam in n. 3; ex cap. si quis 1. & d. cap. ult. de Presbytero non baptiz. rectissime probat, ne quidem Baptismus fluminis ad valorem Ordinis & actuum, inde manantium, sufficere, sed Baptismus fluminis, juxta ritum Ecclesiæ collatum, requiri per cap. Catechismum 2. de Cognat. spirit. in 6.

54 Est autem Baptismus Sacramentum, quò per abluionem aquæ, adhibita certâ verborum formâ, originalis macula deletur.

55 Dixi I. quò per abluionem aquæ. Nam materia remota Baptismi est aqua elementalris seu naturalis. Trid. sess. 7. de Baptismo can. 2. Latè Reverendiss. D. Joannes Clericatus de Sacramento Baptismi decis. 29. n. 3. Proxima est ablutio, quâ pars aliqua hominis baptizandi (quæ an principalis esse debeat, v. g. caput ad mentem cap. postquam vos 78. de Consecrat. Dist. 4. an sufficiat alia v. g. pes aut manus? Dicitur idem Clericat. à n. 8.) per asperionem vel affusionem aquæ, sive trina sit, sive una cap. de rrina 80. d. Dist. de Consecrat. mundatur exterius, ut intus in anima purius entescat.

56 Dixi II. adhibita certâ verborum formâ; quæ substantialiter continetur apud Latinos in sequenti tenore: Ego te baptizo in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Textus in cap. si quis 1. de Baptismo. Trid. d. sess. can. 4.

57 Dixi III. per ministrum hominis. Quis ille sit, Clericus an Laicus, masculus an femina, fidelis an infidelis, in casu necessitatis nihil interest cap. in necessitate 21. cap. Romanus 23. cap. à quadam 24. de Consecrat. Dist. 4. dummodò aliquis seipsum non baptizet: sicut enim nemo seipsum carnaliter generare, sic neque spiritaliter regenerare seu baptizare valet cap.

debitum 4. de Baptismo. At extra necessitate 58. At extra necessitate minister ordinarius & solemnus hujus Sacramenti est parochus proprius n. 9. cap. cum olim 18. in V. Baptismo de Prescrip. & quidem ordinariè debet esse Sacerdos cap. constat 19. cap. presbyteri 119. d. Dist. 4. de Consecrat. extraordinariè autem ex commissione Parochi, alias occupati, solenniter baptizat Diaconus d. cap. constat. Clericatus d. l. decis. 28. num. 1. & seq.

Dixi IV. originalis macula deletur. Hicques 9 principalis est effectus Baptismi, tamque excellens, ut, nisi quis ex aqua per Spiritum Sanctum renatus, & ab ista macula fuerit emundatus, non possit introire in Regnum Dei. Joan. 3.

Quæres: utrum infidelium liberi possint in invitis parentibus baptizari? Resp. cum distinctione. Vel parens uterque inivitus est, vel unus duntaxat. Si posterior; liberi justè baptizantur per textum in cap. Fundi 10. XXXIII. q. 1. cap. ult. de Conversion. infidel. quia propter fidei favorem & proli utilitatem alterutrius voluntas sufficere censetur. Si prius; refert, an liberi jam usum rationis habeant, & baptizari petant; an adhuc infantes, & uti rationis privati sint. Si illud; indubitanter baptizari possunt & debent: quia jus patris in liberos tam amplum & efficax non est, ut in negotio salutis, contra Divinam vocationem & præceptionem, illis impedimentum valeat ponere. Si istud; Baptismus efficitur, cum Scottis novissimè docuit Eximius P. Victorianus Steidle de Baptismo disp. 1. artic. 5. §. 2. illicitum econtra cum Thomistis ex Canonistis asserunt Zoesl. ad rit. de Baptismo n. 18. Schambogen num. 81. Westner num. 26. Mediam viam ingreditur Clericatus de Baptismo decis. 42. n. 7. & si infantes in periculo mortis sint constituti, eos baptizari posse & debere, contendit: quia parentibus infidelibus hòc modò nocumentum haud infertur; & tamen saluti proli innocentis ex asse consulitur: sin autem sint incolumes & sani, negat, eos baptizari posse: quoniam ex una parte liberi parentibus invitati auferri nequeunt; ex altera vero parte, si liberi maneat in potestate parentum, manifestum est periculum seductionis & educationis in infidelitate, cum non modica injuria Sacramenti.

§. III.

De Sacramento Pœnitentiæ.

64 SECUNDA post naufragium tabula, ac prima post lapsum à Baptismo anchora est Sacramentum Pœnitentiæ, quò fideles per confes-

sionem peccatorum, eorumque detestationem, absolutionem, & satisfactionem à reatu culpæ & pœnæ liberantur.

Dixi

65 Dixi I. fideles. Intellige illos, qui post Baptismum in actualia lapsi sunt peccata: tenentur enim, si salutem assequi velint, saltem in supremo vite articulo ex præcepto Divino sacramentaliter poenitere, prout hanc obligationem expendit Clariss. P. Alanus Pfeiffer in tract. de Sacram. Pœnit. dist. 1. art. 4. §. 3. eumque in finem in cap. cum infirmitas 13. de Pœnit. & remissionib. Medicis sub pœna interdicti ingressus in Ecclesiam injungitur, ut, cum ad infirmos vocati fuerint, eos ad poenitentiam primum hortentur. Ex præcepto Ecclesiastico, in cap. omnis utriusque 12. eodem tit. expressè; semel in anno confiteri debent, & quidem ex consuetudine cetera tempus paschale. Trid. sess. 14. cap. 5. Reverendiss. DD. Guetrather Inst. Jur. Can. lib. 2. tit. 3. num. 6. Clariss. P. Pfeiffer d. l. art. 5. §. 1. & 2. num. 1. & 2.

66 Dixi II. per confessionem peccatorum. Libi indigitur materia Pœnitentiæ tum, remota, videlicet peccata: tum proxima, nempe confessio, quæ debet esse integra potius formaliter quam materialiter, ut explicat Theologi cum cit. D. Guetrather sub n. 9. & P. Pfeiffer disp. 2. per cor.

67 Dixi III. eorumque detestationem. Quæ verba etiam ad confessionem pertinent, ut potest quæ dolorem, seu detestationem peccatorum, cum emendandi proposito conjunctam habeat, optus est. Vid. cit. P. Pfeiffer disp. 4. per tot.

Dixi IV. absolutiorem. Absolvit regulariter Sacerdos, pro animarum cura approbatus per verba: ego te absolvo à peccatis tuis, in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Trid. sess. 14. de Pœnit. cap. 3. Hujus officium breviter 69 sed nervosè proponit Concilium Lateranense in cit. cap. omnis utriusque & c. ibi: Sacerdos autem sit discretus & castus, sui more perit Medici superinfundat vinum & oleum vulneribus sumiati, diligenter inquirens, & peccatoris circumstantias, & peccati; quibus prudenter intelligat, quale debeat ei præbere consilium, & cujusmodi remedium adhibere, & certis experimentis intendit ad salvandum agrorum & c.

Dixi V. & satisfactionem, quam idem Trident. d. l. cap. 9. ita qualificatam expetit, ut non tantum ad novam vite custodiam & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad prætorum peccatorum vindictam & castigationem deserviat. Esti sine dubio prudentiæ Confessarii illius qualitas & quantitas relinquatur, veluti idem Concil. eodem locò insinuat.

Dixi VI. à reatu culpæ & pœnæ liberantur. Ubi principalis effectus Pœnitentiæ denotatur, qui consistit in remissione peccatorum quoad reatum culpæ & pœnæ: pro quo posteriori S. Mater Ecclesia ex infinito thesauro meritum Christi & Sanctorum nonnunquam Indulgentias largitur, de quibus in Lib. 2. tract. 1. cap. 1. per tot.

§. IV.

De Sacramento Eucharistiæ; & Sacrificio Missæ.

72 QUA fideles Christi Viatores pro vitæ spiritalis conservanda indigent nutrimento, Divina Bonitas insinuat Canam Magnam, ac Admirabile Convivium, Sacramentum Eucharistiæ videlicet, in quo sub speciebus Panis & Vini, post verba consecratoria à Sacerdote prolata, Corpus & Sanguis Christi verè, realiter, & substantialiter continetur.

73 Dixi I. sub speciebus Panis & Vini. Panis enim verò triticus & vinum de vite eorumque species, post consecrationem remanentes, ex Concil. Florent. in Decreto Eug. 5. termin. & Trident. sess. 22. de Sacrif. Missæ cap. 1. sunt materia Sacramentalis hujus Convivi, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis ejus, mens impletur gratia, & futura gloria nobis pignus datur. Clariss. D. P. Ludovicus Babenstuber in tract. de Sacram. Altar. q. 2. §. 2. & 3.

74 Dixi II. post verba consecratoria, à Sacerdote prolata; quæ ex Concilio Florentino pro Consecratione Panis sunt sequentia: HOC EST CORPUS MEUM; & pro consecratione Vini sunt ista: HIC EST CALIX SANGUINIS MEI, novi & æterni testamenti; mysterium fidei, qui pro nobis effundetur in remissionem peccatorum; quæ posteriora verba novi & æterni & c. ut & particula enim, non sint de essentia vel tantum de præcepto? Disputat Clericatus de Sacram. Euchar. decis. 16. & 17. & Clariss. P. Babenstuber cit. l. q. 3. §. 2. & 3.

Dixi III. Corpus & Sanguis Christi verè, realiter, & substantialiter continetur. Quàmduo scilicet remanent species consecrate. Quam Veritatem Catholicam contra sectarios nostri temporis egregiè demonstrat laud. P. Babenstuber cit. tract. q. 1. per tot.

Hoc Sacramentum Sacramentum, eum, ut 6 primùm memini, sit permanentes, & quàmdiu perdurant species, conservetur, in Ecclesia primitiva solebat à fidelibus è manibus Sacerdotis acceptum deferri domum, ut eum propter infidelium persecutionem non liceret singulis diebus ad sacram Communionem in loco debito accedere, privatum se possent sacro epulò reficere. Postea tamen, multiplicatò crederentium numerò, gravibus de causis, præsertim ne committeretur irreverentia, & Donum excellentissimum ad usus profanos aut nefandos applicaretur, præceptum est, ut SS. Eucharistia in Ecclesiis duntaxat in ciboriis & vasis mundis sub fidelis custodia aservetur, ut re- lucet ex cap. statim 1. de Custodia Eucharistiæ & c. ubi simul in eos, qui negligentes & incauti deprehenduntur in custodiendo hoc infinito thesauro, pœna suspensionis trium mensium; &, si illorum inertia nefandum aliquid acciderit, ultio gravior interminatur. Ad-78 ditur in Concil. Trid. sess. 25. de Regular. cap. 9. ut in Monasteriis Monialium non intra chorum vel septa Monasterii, sed intra Ecclesiam collocetur. Atque hæc publica Eucharistiæ 79

siue assertio non tantum infirmis est solatio, utpote ad quos omni tempore potest deferri per cap. presbyter 93. de Consecrat. Dist. 2. sed etiam sanis & fortibus adiutorio: cum in presentia DEI Eucharistici quotidie debitam ei venerationem & latræ cultum exhibere, necessitates suas exponere, & presens auxilium habere valeant. Gonzalez ad cit. cap. statimus 1. n. 7.

30 Quæres I. utrum in omnibus Ecclesiis permisum sit, Eucharistiam afferre?

Resp. negativè: nisi enim Cathedralis, Regularis, aut Parochialis sint, assertio nem, absque speciali Indulto Sedis Apostolicæ non esse concessam, relatis S. Congregationis decretis, adstruit per extensum Illustriss. Vincentius Petra Commentar. Apostolic. tom. 3. pag. m. 1300. n. 15. & seqq.

In illis vero, in quibus assertio, ut in generali consuetudine, diu notè lampas ardere & lucere debet coram Altari vel loco, in quo reconditum est Venerabile Sacramentum, ut, qui ingrediuntur, illico fiant, ubinam adorare & venerari teneantur DEUM Incarnatum, sub exiguo specierum velamine presentem. P. Engel ad tit. de Custodia Euchar. n. 2.

32 Quæres II. utrum ad hoc Sacrum Convivium, Corporis & Sanguinis Domini, omnes fideles sint obligati?

Resp. omnes esse obligatos, ex Jure Divino, ut, postquam pervenerunt ad annos discretionis, sapius in vita, præcipue verò in periculo mortis, illud devotè sumant juxta illud Joannis 6. nisi manducaveritis Carnem Filii hominis, & biberitis ejus Sanguinem, non habebitis vitam æternam.

33 in vobis. Ex præcepto Ecclesiæ verò S. Synaxin sub pœna interdicii ingressus in Ecclesiam & privationis sepulture Ecclesiasticæ saltem semel in anno, nimirum tempore Paschali, sumere obstringuntur d. cap. omnis utriusque 12. de Penitent. & remission. Reverendiss. Clericus de Sacram. Euchar. dec. 48. per tot. Clariss. P. Babenstuber cit. tract. q. 6. art. 3. per tot.

34 Porrò Sacrosancta Eucharistia non tantum est Sacramentum, sed etiam Sacrificium, quod, ut loquitur Tridentina Synodus sess. 22. cap. 1. Christus Dominus, sub speciebus Panis & Vini DEO Patri obtulit, ac sub earum rerum symbolis Apostolice, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituit, ut sumerent, tradidit, & eisdem, eorumque in Sacerdotio Successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba: hoc facite in meam commemorationem, uti semper Ecclesia Catholica intellexit, ac docuit.

35 Ex quibus verbis Tridentini perspicue colligitur, ad offerendum hoc Sacrificium non solum teneri Parochos, & toties quidem, quoties parochiani tenentur audire Missam, nec non & Capellanos vel Beneficiatos, juxta tenorem fundationis; sed etiam cæteros Sacerdotes,

36 non curatos, aut beneficiatos: siquidem & illi successerunt Apostolis in munere Sacerdotii; summèque necessarium est, ut unusquisque utatur gratiâ sibi datâ, cum fuerit opportunum, ut ait Apostolus 1. Corinth. 6. & consequenter ut Sacerdos utatur gratiâ, per Sacramentum Or-

diinis Sacerdotalis sibi concessâ: quoniam, ex doctrina cit. Apostoli ad Hebr. 5. omnis Pontifex, ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quæ sunt ad DEUM, ut offerat dona & Sacrificia pro peccatis. Clariss. P. Babenstuber in tract. de Sacrificio Missæ disp. 6. §. 1. n. 4. & seqq. Quin & antiquitus Sacerdotes aliquando sæpius Missam in una die celebrare tenebantur, quando pauciores erant, nec omnis populus ad Missam simul concurrere poterat. cap. relatum 1. de Consecrat. Dist. 2. Qui tamen mos, auctò Sacerdotum numero, cessavit cap. sufficit 59. de Consecrat. Dist. 1. cap. referente 12. de Celebrat. Missar. nec amplius extra casum necessitatis datur licentia, pluries in uno die Missam legendi, præterquam in Nativitate Domini cap. 88. c. 1. de Consecrat. Dist. 1. ita tamen, ut de nocte unus Sacerdos unum duntaxat Sacram faciat, & reliqua non immediate conjungat; fideles quoque, sacram Communionem de nocte petentes, non admittat, uti à S. Congregatione Rituum 20. April. 1641. & 9. Aug. 1653. nec non à S. Congregat. Vistit. Apostol. 7. Decemb. 1702. decretum refert Monacell. in formulari leg. pract. p. 2. tit. 15. form. 3. n. 17.

37 Quæres I. num Parochi pro suis parochianis Sacrificium offerre teneantur, & quando?

Gerant hic in mente DDres, si tamen, ut refert Pasqualigo apud Clariss. P. Babenstuber de Sacrif. Missæ, disp. 6. §. 3. sub n. 4. & Mathæucci de Offic. Eccl. cap. 10. n. 60. inf. à S. Congregatione Concilii die 22. Augusti 1622. decretum fuerit, ut Parochus singulis diebus Dominicis & Festivis pro suis ovibus Missæ Sacrificium offerat; certamen omhè sublatum est; plurimum parochianis favente Tridentinò sess. 23. de Res. cap. 1. ubi docet: præcepti Divini mandatum esse omnibus, quibus animarum cura commissæ esse, aves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre &c.

38 Quæres II. utrum Capellani vel Beneficarii, qui juxta fundacionis leges obligantur omnibus vel certis diebus Missam dicere, teneantur eandem pro fundatore offerre, licet expressa mentio de faciendâ applicatione non reperitur ibidem facta?

Bonacina de Sacram. Euchar. q. ult. puncto 7. §. 2. n. 13. Fraxinell. de Sacerdot. obligat. sect. 4. conclus. q. 8. Thomas Tamburin. in Methodo celebrandi Missarum lib. 3. cap. 1. n. 21. Pignarell. tom. 1. consulti. 139. d. n. 12. affirmant; sique patrocinator tum decretum S. Congregationis de Celebrat. Missar. in hæc verba conceptum: Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu Capellæ, legati, aut salarii, si elemosinam pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non possunt eadem Missa utriusque obligationi satisfacere; consequenter ex mente S. Congregat. tenentur Missam ad intentionem fundatoris applicare: tum ratio, quæ sua est, in dubio capiendam esse conjecturam, quæ fundatori magis utilis esse conjeturatur: cum in dubio salutis propriæ consilium, siquæ memoriam in facris post mortem relinquere voluisse, justâ præsumptione credatur.

Negant

92 Negat è diametro Marchin. de Sacram. Ord. tr. 1. p. 2. cap. 22. n. 5. citatus à Pasqualigo de Sacrif. Missæ tom. 2. q. 908. n. 4. & à Gobat Theol. experimental. tr. 3. n. 501. ex ratione, quòd in dubio prioris nos esse deceat ad tollendam, quam inducendam obligationem per l. Arianus 47. ff. de O. & A. quòdve voluntas testatoris aut fundatoris, in mente retenta, quoad impositionem obligationis nihil operetur l. quidquid 99. in pr. ff. de V. O.

93 Atque in hanc negativam propendere videtur major DD. pars, quando fundator ordinat; ut Missæ dicantur in certo loco; præsumitur enim tunc intendisse vel specialem DEI Sanctiorumque cultum; vel commoditatem ibidem sacrum audiendi; vel memoriam suam inter homines propagandi, velut in terminis quasi concludunt Illustriss. Reding Theol. Scholast. tom. 6. quas. 9. art. 3. contr. 3. n. 8. & seqq. allegans Suarezium, Vasquezium, & Lugonem, Tamburin. ubi supra cap. 1. n. 22. Fraxinell. cit. l. sect. 4. conclus. q. 8. n. 3. Pasqualigo cit. l. quas. 908. num. 11. ac novissimè Clariss. P. Schmalzgrueber ad cit. de Celebrat. Missar. num. 113.

94 Tempus cæterum celebrandi Missam incipit ab aurora, & durat usque ad meridiem. Clariss. P. Babenstuber de Sacrif. Missar. 8. q. 3. per tot. Locus est Altare, in Ecclesia cum luminibus & cruce positum cap. nullus 18. de Consecrat. Dist. 1. Trident. Concil. sess. 22. de Observand. in celebrat. Missar. Minister principalior post Christum ex dictis est Sacerdos, sacris vestibus indutus cap. Ecclesiasticè 9. Dist. 23. Minister minoris principalis potest esse laicus, non autem scemina, per cap. inbibendum 1. §. prohibendum de cohabitac. Clericor. & mulier. Hoc quoque (verba sunt cap. hoc quoque 6. 1. de Consecrat. d. Dist. 1.) statutum est, ut nullus Presbyterorum Missarum solemnè celebrare præsumat, nisi duobus presentibus, siveque respondentibus ipse tertius habeatur: quia, cum pluraliter ab eo dicitur: Dominus vobiscum; & illud in secretis: orate pro me, apertissime convenit, ut ipsius respondeatur salutacioni. Cui tamen constitutioni per consuetudinem multum derogatum esse, patulum est.

95 Plura de ritibus, in Missæ celebratione observandis, dabunt Moralistæ & Rubricistæ. De Missarum verò reductione ad numerum minorem agit Concil. Trid. sess. 25. de reform. cap. 4. & ibi Barbosa in Collectan. ubi etiam in num. 14. refert decretum Urbani VIII. desuper editum. Monacell. in formulari Legali pract. p. 2. tit. 13. formæ 2. Mathæucci de Offic. Cur. Reg. cap. 6. num. 10. & seqq. Clarissimus P. Schmalzgrueber ad d. tit. de Celebrat. Missar. §. 5. per tot.

§. V.

De Extrema Unctione, & reliquis Sacramentis.

98 Pro sanitate corporis & animæ inventa est Extrema Unctio, nonnunquam Oleum sanctum, Officium Olei sancti, vel Unctio infirmorum appellata, sicuti notat Cleric. de Sacram. Extrema Unctio. dec. 61. n. 1. Describitur ab eodem Authore dec. 64. n. 1. quòd sit Sacramentum, ex sacra unctione olei, & precibus Sacerdotis confectum, & ad salutem mentis & corporis egrotantis hominis Divinè institutione ordinatum.

99 Dixi I. ex sacra Unctione, quod biverbium indicat materiam proximam hujus Sacramenti, conformiter Sacris paginis Jacobi 5. ibi: ungentes eum oleo in nomine Domini. Cujus mysticam rationem exponit Trid. Concil. sess. 14. de Sacram. Extrema Unct. cap. 1. ibi: unctio apostolicè Spiritus sancti gratiam, quâ invisibiliter agrotantis anima inungitur, repræsentat. Ungendus est autem egrotus, ex dispositione Concilii Florentini in Decreto Unionis §. 14. in oculis propter visum; in auribus propter auditum; in naribus propter odoratum; in ore propter gustum, vel locutionem; in manibus propter tactum; in pedibus propter gressum; in renibus propter delectationem, ibi vigentem.

100 Ex præscripto tamen Ritualis Romani sub Paulo V. renum unctio in mulieribus honestatis gratiâ semper omittitur; quin etiam in viris, quando infirmus commodè moveri non potest, Quandònam verò una vel altera unctio possit omitti? Disputat prælaudatus Clericus dec. 66. n. 7.

Dixi II. olei; quò verbo notatur materia remota Extremæ unctionis, oleum videlicet olivarum, ab Episcopo benedictum ex Trid. cit. l. Benedicitur autem oleum una cum chrysmate ab Episcopo quotannis ex præcepto Ecclesiastico ferri §. in Cœna Domini cap. literis 18. de Consecrat. Dist. 3. cap. 2. referente 12. de Celebrat. Missar. veteri, quòd illò remaneret annò, combustò d. cap. literis. Soletque distribui non tantum parochis, sed etiam Regularibus utriusque sexus, in Civitate vel Diocesi Monasteria habentibus, ut illud in vasis mundis, & si fieri possit, argenteis in suis Ecclesiis pro usu necessario sub fidelis custodia conservent per cap. statimus 1. de Custodia Eucharistia, christiatis &c. Constit. Clem. VI. incipiens: exponi nobis &c. Nec aliâ de Benedictionem Episcopo peragere licet, præterquam si S. Pontifex dispensaverit. Pignarell. tom. 6. consulti. 41. n. 31.

Dixi III. & precibus Sacerdotis confectum. Ubi subjicitur forma Extremæ unctionis, consistens in hisce verbis & precibus, à Sacerdote proferendis; per istam sanctam unctionem & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per visum &c. deliquisti; sic repetendò toties, quoties nova pars inungitur. Ita Concilium Florentinum & Tridentinum in locis citatis.

Dixi IV. & ad salutem mentis & corporis. Et hic effectus est hujus Sacramenti, quòd principaliter sanet animam, augendò gratiam; remittit

remittendō venialia; relevandō conscientiam; robur contra tentationes diaboli conferendō: minus principaliter verō tribuat sanitatem corporis, si videatur ad salutem mentis expedire, prout insinuat Trid. d. sess. 14. de Sacram. Extr. Unit. cap. 2. Videatur Clericatus decisi. 33. per tot.

107 Dixi V. *agrotans hominis*. Subiectum igitur Extremæ Unctionis est homo, non qualiscunque, sed agrotans tali ægitudine, quæ lethalis appareat, ut innum citata Concilia, Florentinum & Tridentium. Ex quo cit. Clericatus dec. 79. n. 33. cum pluribus aliis infert, damnatos ad ultimum supplicium, si

cæteroquin infirmitate periculosā non laborarent, oleū infirmorum iungi non posse.

Dixi VI. *Divina institutione ordinatum*. Nam, 109 uti cætera Sacramenta Divinitus ordinata sunt, sic & Extremam Unctionem à Christo Domino fuisse institutam, adversus heterodoxos viriliter propugnat omni scientiarum genere præstantissimus Clericatus dec. 62. & 63. per tot.

Superessent adhuc tria Sacramenta, Confirmatio, Ordo, Matrimonium; sed de prioribus duobus jam abundè disserui in Lib. I. tract. 4. de posteriori in toto Lib. IV. ex professo disseram.

SECTIO III. De aliis Rebus Sacris.

SUMMARIA.

111. & seq. *Templa sunt res sacra*. 113. Consecrantur ab Episcopo. 114. & seq. Si prævidē dos construatur. 116. *Festivum antecedenter non est necessarium*. 117. *Missa per alium celebrari potest*. 118. *Non requiritur dies festivus*. 119. *Adhibenda sunt cœ omnia Ecclesiastica*. 120. & seq. *In dubio non presumitur Ecclesia consecrata*. 122. & seq. *Disceptatur, an Ecclesia, diruta & restaurata, denno sit consecrata?* 127. *Assinis consecrationi est reconciliatio*. 128. *Fit etiam ab Episcopo, si Ecclesia fuerit consecrata*. 129. & seq. *Polluitur Ecclesia injurijs humani sanguinis effusione, vel homicidio*. 133. & seq. *Item voluntaria seminis effusione*. 135. & seq. *Item sepultura hominis infidelis, excommunicati &c.* 137. & seq. *Ecclesia hic accipitur strictè pro structura interna*. 139. & seq. *Pollutio debet esse publica*. 141. *Altaria quoque sunt res sacra*. 142. & seq. *Sunt fixa vel portatilia*. 145. *Consecrantur cum chrismate*. 146. *Et Reliquiis*. 147. & seq. *Offenditur, quando nam execrantur?* 149. & seq. *Polluitur Ecclesia, non censetur altare pollutum; & vicissim*. 151. *Perveniunt etiam ad res sacras calix & pa-*

tena. 152. & seq. *Debet specialiter consecrari*. 154. & seq. *Assignatur materia calicis*. 161. & seq. *Docetur calicis & patena execratio*. 163. & seq. *Ubi noviter deaurantur, opus est nova consecratione*. 170. & seq. *Reducitur ad res sacras tabernaculum*. 172. & seq. *Item Campana*. 174. *Eorum numerus apud Mendicantes determinatur*. 175. *In oratorijs privatis non tolerantur*. 176. & seq. *Non debent adhiberi ad suum profanum*. 178. & seq. *Sunt præterea res sacre Sanctorum Reliquia*. 180. & seq. *Publica cultui sine auctoritate Ecclesiastica nequeunt exponi*. 184. & seq. *Canonizatio est S. Pontifici reservata*. 186. & seq. *Minus processus delibatur*. 190. & seq. *Etiam Beatificatio est reservata*. 192. *Differentia inter unam & alteram*. 193. *Translatio Reliquiarum ab Episcopo potest fieri*. 194. *Et interdum ab Abbate*. 195. & seq. *Res sacra insuper sunt vestimenta & paramenta Ecclesiastica*. 197. & seq. *Monstratur earum execratio*. 200. & seq. *Demum ad res sacras revoantur cameraria*. 203. *Agitur de eorum pollutione*. 204. *Et reconciliatio*.

§. I.

De Templis seu Ecclesijs.

111 **A**liis Res Sacras reducuntur merito & primario *Templa*, seu Ecclesiæ. Cum enim *Templa* principaliter eum in finem ædificentur, ut ibidem & populus Christianus convenire, & Sacrosanctum Missæ Sacrificium offerri, & cætera Sacramenta eâ, quæ decet, reverentiâ & devotione administrari, & DEUS ter Optim. laudari possit & honorari Genesi cap. 28. v. 17. 2. Paralipp. 7. v. 12. Math. 21. v. 23. cap. tabernaculum 2. de Consecrat. Dist. 1. Gonzalez in cap. ad hoc 1. de Consecrat. Eccles. num. 4. Clariss. D. P. Ludovicus Babentuber de Sacrif. Missæ disp. 9. §. 1. n. 1. ab ipsis Apostolorum temporibus observatum, & à Sylvestro I. Papa peculiariter ordinatum est, ut

templa, legitimè erecta, vel per signationem & unctionem parietum cum oleo Sacro ab Episcopo consecrentur, vel saltem per ablu-tionem parietum exterioris & interioris cum aqua benedicta & aspersio ex hyssopo benedicantur, servatis servandis, ab Ecclesiâ præscriptis.

Dixi I. *ab Episcopo*. Est enim Ecclesiæ consecratio actus Ordinis Episcopalis cap. *quamvis* 4. Dist. 68. Nec potest ab alio Episcopo, quam proprio fieri cap. *nunc autem* 1. de Religiof. dom. Minus potest ab Episcopo Sacerdoti simplici committi cap. *penit. de Consecrat. Eccles. & Altar.* licet benedictionem Ecclesiæ, cum tam arctè Dignitati Ordinis Episcopalis

non

non cohareat, Sacerdoti simplici posse delegari, novissimè defenderit Clariss. P. Schmalzgruber ad cit. tit. n. 16.

114 **D**ixi II. *servatis servandis, ab Ecclesiâ præscriptis*. Inter hæc I. est, ut Ecclesiæ noviter consecrandæ congrua dos assignetur cap. *pia mentis* 26. XVI. q. 7. cap. *nemo Ecclesiam* 9. de Consecrat. Dist. 1. sicut enim Matrimonium carnale concludi non solet, nisi de dote sit conventum inter partes; sic spirituale conubium ab Ecclesiâ cum Christo non potest initiari, nisi dos præcefferit. Clericatus de Sacrif. Missæ dec. 40. n. 20.

Et si, dote non constituta, Episcopus Ecclesiam consecraverit, eam ex suis redditibus dotare tenetur. cap. *cum sicut* 8. de Consecrat. Eccles. saltem ubi donatio sine præjudicio propriæ Ecclesiæ fieri potest; aut facultates fundatorum sufficientes non reperiantur. Gonzalez ad cit. cap.

116 num. 7. II. ut præmittatur jejuniū, tam ex parte Episcopi consecrantis, quam Patroni Ecclesiæ consecrandæ, prout ex Pontificali Romano statuitur Pax Jordan *Elucubrat. divorsif. lib. 5. tit. 9. n. 28. & seq.* & Clericatus de

117 Sacrif. Missæ decisi. 41. n. 21. & seq. III. ut celebretur Missa cap. *omnes basilicæ* 2. de Consecrat. Dist. 1. Non quidem pro consecrationis essentia, sed pro decencia; aded ut juxta rubricas Pontificalis Romani non peccet Episcopus, si consecrationis labore nimium detigatur, non ipsemet celebret, sed per alium

118 celebrari faciat. Pax Jordan d. l. n. 27. IV. ut observetur tempus, quod aliqui de conventu putant esse diem Dominicum aut festivum Clericatus d. l. n. 20. attamen juxta cap. *vna* 2. de Consecrat. Eccles. nihil interest, fiatne diebus dominicis, aut privatis. Gonzalez

119 ibid. n. 2. V. ut adhibeantur ritus & ceremoniæ, ab Ecclesiâ præscriptæ, quarum ordinem statuit Pontificale Romanum, & mysticam significationem pandit Clericatus de Sacrif. d. dec. 41. n. 54.

120 **S**i dubitetur, an Ecclesiâ jam semel consecrata fuerit? Recurrendum est ad conjecturas, v. g. cruce, in pariete formatas, famam, & testes, et quibuscunq; unicum, pro consecratione deponentem, sufficere tradunt Panormit. ad cap. *proposuit* 4. de Consecrat. Eccles. num. 6. Engel eod. tit. n. 1. Barbosa de Offic. & pot. Ep. alleg. 27. num. 5. & seq. Pax Jordan de *Elucubrat. div. lib. 5. tit. 9. n. 44.* Clericatus

121 cit. decisi. 41. n. 38. Deficientibus autem omnibus conjecturis, ex generali Juris utriusque Regula, quæ facta non præsumit, præsumitur Ecclesiâ non consecrata, debetque de novo consecrari cap. *solemnitate* 16. cap. *Ecclesia* 18. de Consecrat. Dist. 1. nisi, ut exprimitur, Pax Jordan num. 47. Ecclesiâ foret Cathedralis antiqua, quæ consecrata præsumitur.

122 **S**i Ecclesiam, jam semel consecratam, destrui & reedificari contingat, refert, an ex integro destruat & reedificetur, nec ne. Si prius; novâ consecratione est opus per cap. *Ecclesius* 20. cap. *de fabrica* 24. de Consecrat. d. P. SCHMIEB JURISPR. CAN. CIV. TOM. II.

Dist. tamen si ex eadem materia restauret. Glossa in cit. cap. *de fabrica*. Barbosa d. alleg. 27. num. 15. Engel d. l. n. 2. Piassec. in *praxi* Episcop. p. 1. cap. 5. n. 4. censetur enim consecra- 123 tio unâ cum priori Ecclesiæ forma, cui moraliter inhærebat, interire, nec minus novâ formaliter Ecclesiâ consurgere, quam novâ formaliter domus exurgit, quando totaliter destructa ex eadem materia restituitur juxta l. *inter stipulacionem* 83. §. 5. in fin. ff. de V. O. quidquid sit de navi in d. l. & §. cui Ecclesiâ magis in gubernatione quam constructione assimilatur. Si posterius; ulterius vi-

124 dendum est, an quoad majorem partem destruat, & reparetur, an quoad minorem. Si quoad majorem, vel etiam nobiliorem partem, cujusmodi sunt parietes; consecratio reiteranda est cap. *lignis* 6. de Consecrat. Eccles. 125 Si quoad minorem, vel ignobiliorem; consecratio non repetitur, licet etiam tectum integrum de novo imponatur d. cap. *lignis*; cum major & dignior pars trahat ad se minorem arg. cap. *quod in dubijs* 3. d. 1. Glossa in cit. cap. *Ecclesijs*. Pax Jordan cit. lib. 5. tit. 9. n. 67. Clericatus d. decisi. 41. n. 31.

126 **P**lanè si Ecclesiâ nec simul destructa, nec simul sed successivè ac per partes fuerit resecta, licet paulatim physicè loquendò tota defecere, ac prius ædificium perire videatur, in morali tamen hominum æstimatione & forma illius & consecratio durare censetur, saltem ubi notabilem mutationem non patitur arg. l. *proponatur* 76. ff. de *judic.* Barbosa d. alleg. 27. n. 19. Engel cit. l. n. 2. in cuius sine obsecrat, neque tunc novâ consecratione, sed ad summum benedictione opus esse, quando Ecclesiâ ampliatur, & minor pars de novo accedit majori veteri arg. cit. cap. *quod in dubijs*.

127 **C**um Ecclesiarum Consecratione propinquitatem habet earundem Reconciliatio, si polluta seu profanata fuerint: prohibetur enim in illis celebratio Divinorum mysteriorum, usque dum reconcilientur, hoc est, aquâ benedictâ, vinò & cinere permixtâ, una cum certa verborum formula, in Pontificali Romano præscriptâ, in parietibus & atrio abluantur cap. *si motum* 19. & seq. de Consecrat. Dist. 1. cap. *consulisti* 7. cap. *ult.* de Consecrat. Eccles. cap. *nov.* eod. in 6.

128 **E**aque reconciliatio de Jure Communi fit ab Episcopo cap. *aqua* 9. d. 1. præterquam si Ecclesiâ antecedenter non consecrata, sed tantum benedictâ fuerit: tunc enim reconciliacionem à simplici Sacerdote fieri posse, ob textum in d. cap. *ult.* eod. asserunt Panormit. *ibid.* n. 6. Barbosa de Offic. & pot. Ep. alleg. 28. n. 57. P. König ad cit. tit. n. 18. P. Wiestner *ibidem* sub n. 28.

129 **P**olluitur autem Ecclesiâ I. per injuriosam & notabilem humani sanguinis effusionem, vel occisionem, ex suffocatione, suspensione, vulneratione, vel etiam gravi percussione, in ipsa Ecclesiâ factam. Textus in cap. *proposuit* 4. de Consecrat. Eccles. vel *altar.* cap. *nov.* eod. in 6. Dixi I. *injuriosam*. Si enim calu fortido, aut non ab homine, sed animal; aut ab homine qui-